

Sygn. akt VI Ca 469/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2018r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Polak

Sędzia: SSR del. Aleksandra Korusiewicz

Sędzia: SSO Janina Ignasiak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Cieślak

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2018r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W.

przeciwko R. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 14 marca 2018r.

sygn. akt I C 1051/17

uchyla zaskarżony wyrok, znosi w całości postępowanie i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt VI Ca 469/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Myszkowie oddalił powództwo (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w W. przeciwko R. M. o zapłatę.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że w pierwszej kolejności – przed merytorycznym rozstrzygnięciem sprawy, Sąd ten badał kwestię legitymacji czynnej powoda do wystąpienia z powództwem. W oparciu o analizę akt sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, że powód nie posiada legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem przeciwko pozwanej, gdyż nie została przedłożona umowa cesji wierzytelności (dochodzonej pozwem) pomiędzy pierwotnym wierzycielem a powodem. Wobec tego Sąd I instancji uznał, że powództwo należało oddalić. Pobocznie Sąd ten podniósł, że twierdzenia strony powodowej zawarte w pozwie także nasuwały wątpliwości co do ich prawdziwości, gdyż nie zostały one udowodnione, co także przesądzało o oddaleniu powództwa w całości.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył w całości powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie art. 505³⁷ § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³⁷ § 1 k.p.c., art. 505³⁴ § 1 k.p.c. oraz art. 505³⁶ § 1 k.p.c. przewodniczący wzywa powoda do wykazania umocowania zgodnie z art. 68 zdanie pierwsze oraz dołączenia pełnomocnictwa zgodnie z art. 89 § 1 zdanie pierwsze i drugie, w terminie dwóch tygodni pod rygorem umorzenia postępowania;
2. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem za nieudowodnione twierdzeń powoda, podczas gdy ten zgodnie z art. 505³² k.p.c. wskazał fakty prawotwórcze, z których wywodzi określone skutki prawne, tj. istnienie wierzytelności, jej wymagalność i wysokość oraz legitymację czynną, zgłosił w tym zakresie odpowiednie wnioski dowodowe i wskazał dokumentację potwierdzającą podnoszone okoliczności, jednakże z uwagi na brak wezwania w trybie art. 505³⁷ k.p.c. nie miał możliwości przedłożenia stosownej dokumentacji do akt sprawy;
3. nieważność postępowania poprzez naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 505³² k.p.c., co w konsekwencji doprowadziło do pozbawienia powoda możliwości obrony jego praw wskutek braku wezwania do uzupełnienia braków formalnych pozwu po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej;
4. nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy polegające na zaniechaniu przezeń zbadania roszczenia będącego podstawą powództwa, tj. rezygnacji z analizy żądania pozwu, pominięciu kwestii istnienia, wysokości i wymagalności roszczenia przysługującego powodowi;
5. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 5 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i tym samym usankcjonowanie sytuacji w której dłużnik, wbrew woli wierzyciela, zostaje zwolniony z obowiązku zaspokojenia zaciągniętego zobowiązania.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 35.107,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego ewentualnie z uwagi na nieważność postępowania i nierozpoznanie istoty sprawy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie kosztów II instancji wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

W szczególności trafny był najdalej idący zarzut dotyczący nieważności postępowania z powodu pozbawienia powoda możliwości obrony swych praw. Zaskarżony wyrok podlegał więc uchyleniu, gdyż w sprawie doszło do nieważności postępowania przed Sądem I instancji.

Odwołując się do chronologii zdarzeń w badanej sprawie na wstępie należy przypomnieć, że powód w tej sprawie złożył w dniu 26 lipca 2012 r. pozew do elektronicznego postępowania upominawczego w którym Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo w całości wydając nakaz zapłaty. Wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu przez pozwanego, Sąd ten uchylił nakaz zapłaty i przekazał sprawę w trybie art. 505⁽³⁶⁾ § 1 k.p.c. do rozpoznania sądowi właściwości ogólnej pozwanego tj. do Sądu Rejonowego w Myszkowie. 29 grudnia 2017 r. sprawa została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Myszkowie. Zarządzeniem z 31 stycznia 2018 r. wyznaczono termin rozprawy na 14 marca 2018 r. wzywając na termin powoda i pozwanego oraz zawiadamiając o terminie pełnomocnika powoda. Na rozprawie nie stawił się powód ani jego pełnomocnik, nie stawił się również pozwany. Wobec uznania, że strony

postępowania zostały prawidłowo wezwane i powiadomione o terminie rozprawy, przewodniczący zamknął rozprawę i ogłosił wyrok.

Z powyższego wynika, że Sąd I instancji po przekazaniu sprawy z powództwa wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym zaniechał przeprowadzenia czynności określonych w art. 505³⁷ § 1 k.p.c. do czego był zobligowany. Zgodnie bowiem z treścią art. 505³⁷ § 1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu) Sąd ten powinien po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych m.in. w art. 505³⁶ k.p.c. wezwać powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. Przywołany przepis nakładał na Sąd obligatoryjny obowiązek wezwania do uzupełnienia wskazanych braków pozwu, nie pozostawiając Sądowi w tym zakresie żadnej dowolności czy uznaniowości. Zastosowanie w niniejszej sprawie przedmiotowego art. 505³⁷ § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia pozwu uzasadnia natomiast art. 2 ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2013.654) zgodnie z którym do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Wskazania także wymaga, że w omawianej sytuacji sankcją za nieusunięcia braków formalnych pozwu jaką przewiduje przepis art. 505³⁷ § 1 k.p.c. jest umarzenie przez Sąd postępowania. Zapis w/w artykułu wskazuje na obligatoryjność wydania takiego postanowienia. Dopiero usunięcie powyższych braków formalnych pozwu stanowi warunek przejścia postępowania na dalszy etap. W badanej sprawie Sąd Rejonowy natomiast zupełnie pominął ten etap i rozpoznał merytorycznie sprawę.

Niewątpliwie doszło w ten sposób do rażącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 505³⁷ § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, co doprowadziło m.in. do braku możliwości przedłożenia przez stronę powodową przywołanych w treści pozwu dokumentów na poparcie wskazanych okoliczności faktycznych i w konsekwencji oznaczało, że powód został pozbawiony możliwości obrony swych praw (art.379 pkt 5 k.p.c.).

Jak wskazał Sąd Najwyższy, pozbawienie strony możliwości działania ma miejsce, gdy z powodu wadliwości procesowych sądu lub czynności strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów postępowania, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, a skutki tych wadliwości nie zostały usunięte przed wydaniem orzeczenia (por. min. wyroki SN z dnia 26.04.2018 r., IV CSK 590/17, Lex nr 2498003 oraz z dnia 1.03.2017 r., IV CSK 350/16, Lex nr 2329028).

W badanej sprawie pozbawienie powoda możliwości obrony swych praw było rzeczywiste i realne, powód nie przedstawił dowodów dla wykazania twierdzeń pozwu, co skutkowało wydaniem przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia niekorzystnego dla strony powodowej.

Marginalnie należy jedynie zauważyć, że powód w ograniczonym zakresie miał wiadomości o toczącym się postępowaniu, skoro złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia a następnie wniósł apelację od wyroku Sądu I instancji. Okoliczność ta nie miała jednak znaczenia dla oceny prawidłowości procedowania Sądu Rejonowego, gdyż czynności te pozostawały w korelacji z decyzjami tego Sądu podjętymi już po wydaniu orzeczenia w I instancji, natomiast w sprawie bezsprzecznie doszło do naruszenia przez Sąd przepisów procesowych będących źródłem uprawnień strony powodowej, uchybienie to miało wpływ na wyłączenie możliwości działania tej strony w postępowaniu, a realna niemożność obrony praw powoda w postępowaniu stanowiła następstwo wystąpienia obu uprzednio wymienionych okoliczności.

W związku z powyższym, orzeczono jak w sentencji, na podstawie art.386 § 2 k.p.c.